

STOP

DISKRIMINACI

PŘÍLOHA ČASOPISU ROMANO VOŘÍ / ČÍSLO II / ROČNÍK I.

SAMOSTATNĚ NEPRODEJNÉ

HATE CRIMES aneb zločiny z nenávisti

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, dostává se vám do rukou druhé číslo přílohy časopisu Romano voří STOP diskriminaci, které vychází v rámci projektu Medializace a prosazování lidských práv, jež realizuje občanské sdružení ROMEA. Na projektu úzce spolupracujeme s nevládní organizací In Iustitia, jejíž členové se dlouhodobě zabývají právní oblastí spojenou s porušováním lidských práv a diskriminací. V aktuálním vydání přílohy se věnujeme dvěma případům násilí z nenávisti nebo chcete-li případům hate crimes. Prvním případem je brutální útok skupiny neonacistů na dva Romy v Havířově a druhým je systematický teror bez-

problémové romské rodiny v Mikulově příznivci Dělnické strany. Případy z Havířova a Mikulova, které popisujeme v této příloze, nebo případ vražedného útoku zápalnými lahvemi ve Vítkově, nejsou ničím ojedinělým. Rasisticky motivovaná přepadení, vraždy či ublížení na zdraví, byly v České republice obvyklé už v devadesátých letech. Za všechny jmenujme tyto případy:

Tibor Berki – vražda baseballovou pálkou, Tibor Danihel – vražda utopením z donucení (rasisti nahnali Romy do řeky a nedovolili jim vylézt ven), Ota Absolon – vražda nožem, Martin Červeňák – zastřelen policisty při výslechu poté, kdy tři z nich údajně napadli, Helena Biháriová – zahynula poté, kdy ji útočníci nahnali do rozvodněné řeky.

Tyto násilnické kauzy nejlépe vystihují tehdejší tristní stav v oblasti stíhání rasistických zločinů. Dnes to ovšem není o moc lepší, pokud se vyšetřování nechopí policisté z kraje, ale pouze z okresu či místní, je často jeho závěrem odložení případu do šuplíku. Nebo, v tom lepším případě, policie obviní jen část útočnicků a ti si od soudu odnesou přímo směšné tresty. Příkladem lze uvést mnoho, namátkou:

- **Ostrava:** Pobodání Roma, na diskotéce zbaběle zezadu.
- **Moravský Beroun:** Dva útoky zápalnou lahví několik týdnů po sobě; napadení a zbití romské rodiny ve dne na náměstí; výpad polských neonacistů do města.
- **Opava:** Vhození zápalné lahve do chodby domu. Vhození granátu se slzným plynem do bytu zavřeným oknem. Vhození velkého kamene do bytu zavřeným oknem.
- **Rýmařov:** Zhruba 20 maskovaných útočnicků přepadlo restauraci Erna. Jeden z útočnicků vhodil mezi účastníky koncertu granát se slzným plynem – ti pak začali vybíhat ven. Zde oslepené účastníky koncertu napadli maskovaní neonacisté tyčemi, boxery, teleskopickými obušky a dalšími zbraněmi. Odsouzeni za to byli před nedávnem pouze dva útočníci, jeden z nich dostal podmínku.
- **Havířov:** V případě, který v příloze popisujeme podrobně, někdo „zmizelo“ třetí auto s pachatel. Před soud se sice podařilo dostat osm útočnicků, ale další policie nezjistila.
- **Mikulov:** I o tomto případě píšeme v příloze. Za dlouhodobé terorizování rodiny mnoha příznivci a členy Dělnické strany byl obviněn jenom jeden pachatel a to za výtržnictví, bez rasistického motivu. Přitom rozbil okno v domku, kde postižená rodina žila, za pokřiku rasistických hesel.

Ilustrační foto: Jiří Salík Štampa

V JAKÝCH PŘÍPADECH POMÁHÁME:

- neoprávněné přerazení dítěte do speciální školy
- nerovný přístup pedagogů k dítěti
- verbální či fyzické napadení dítěte na půdě školy
- nerovný přístup ze strany zaměstnavatele k romskému uchazeči o volné pracovní místo
- rozvázání pracovního poměru ze strany zaměstnavatele za nedodržení zákonných podmínek
- neplnění povinností příslušníků samospráv a Policie ČR směrem k romskému klientovi
- překračování pravomocí příslušníků samospráv a Policie ČR násilí motivované nenávistí k příslušníkům etnických či národnostních menšin (verbální či fyzické útoky, zastrašování, vydírání, vyhrožování, útoky na majetek či hanobení pietních míst motivované nenávistí).

Policie velmi často v těchto případech, především v prvních momentech vyšetřování, selhává. Média nejsou informována, nebo jen velmi povrchně. Jedinou světlou výjimkou je rasistický útok ve Vítkově, kdy právě po mediálním tlaku a tlaku politických špiček byl případ velmi rychle vyšetřen. U jiných, méně známých, případů se tomu tak neděje.

Právě medializace podobných případů, které v příloze popisujeme, je jednou ze součástí našeho projektu, který je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

Pokud o nějakém takovém případě víte, neváhejte a kontaktujte nás buď e-mailem na: romea@romea.cz nebo prostřednictvím bezplatné telefonní linky 800 307 307.

Pokus o rasistickou vraždu v Havířově

Text: František Kostlán

V listopadu 2008 došlo v Havířově k cíleným útokům na Romy. Jeden z nich, tehdy šestnáctiletý J. H., nepřišel o život jenom díky rychlé pomoci záchranářů a lékařů. Po fraktuře lebky byl delší dobu ochrnutý, musel se znovu učit chodit a mluvit, má trvalé následky. Násilníci přepadli J. H. a jeho kamaráda P. S. v havířovské čtvrti Šumbark. P. S. se naštěstí podařilo utéct. Útočníci se poté přesunuli do další havířovské části, Prostřední Suché, kde se pokusili napadnout další Romy. Ostravští kriminalisté po úspěšném vyšetřování obvinili osm útočnicků, kteří patří k místním hooligans, rasistům či neonacistům. Ti nyní stojí před Krajským soudem v Ostravě a jsou obžalováni z těžké újmy na zdraví s rasistickým motivem. Jednomu z obžalovaných v době útoku ještě nebylo 18 let, hlavní líčení je proto neveřejné.

Nepřímá odpovědnost policie

Za tyto pogromistické a další útoky na Romy v Havířově má nepřímou odpovědnost i místní policie. Útokům předcházela naprostá nezájem policie o napadání Romů či dokonce přehlížení trestných činů, kterých se rasisti před očima policistů dopouštěli. Policisté dali několikrát jasně najevo, na které straně stojí – i proto si rasisti, kteří do té doby mohli naprosto beztrestně porušovat zákony, mohli myslet, že jim projde cokoli. Romové se vícekrát museli zabarikádovat, aby je zběsilí násilníci nenapadli. Trestní oznámení na útočníky většinou nepodávají, ze strachu z pomsty útočnicků a protože vědí, že policie se tím stejně nezabývá.

Po dobu nejméně jednoho roku téměř každý pátek či sobotu pořádali v Šumbarku místní fotbaloví hooligans, rasisti či neonacisti trestné výpravy na Romy. Pochoďovali mezi domy, pokřikovali na Romy rasistická hesla, házeli jim do oken různé předměty včetně kamenů. Podle svědectví několika místních lidí zde došlo i ke dvěma útokům zápalnými lahve. Násilníci si občas i během týdne vyhlédnou Roma, který jde z místní restaurace s diskotékou, přepadnou ho a zmlátí.

Místní lidé marně žádali policii, aby celou oblast od pátku do neděle mnohem více kontrolovala. Policisté rasistické pochody sídlištěm většinou sice hlídali, ale když jejich účastníci porušovali zákon, neudělali nic, aby jim v tom zabránili, a nestáhali je za to.

„Je to někdy šílené, co se tu děje. Pokud policajti nezakročí, ať se pak nedívá, že se budeme bránit sami“, řekl nám asi dvacetiletý Rom, kterého jsme oslovili na ulici. Na dotaz, jak často se tu násilníci ukáží, odpověděl jeho kamarád: „Někdy i několikrát za týden. Větší pochody, kterých se zúčastňuje asi tak kolem třiceti čtyřiceti nácků, asi tak jednou za měsíc.“ Opodál stojí paní, etnická Češka, k tomu pokyvuje hlavou a dodává: „Drzost těch fotbalových výtržníků roste úměrně tomu, nakolik je policisté nechávají v klidu. Nedávno tu policie nechala projít asi třicet těchto mladých lidí. Ti pokřikovali rasistická hesla a policisté se tvářili, jako by se nic nedělo.“

Místní romský aktivista Ladislav Baláž k tomu říká: „Vše, co se v tomto směru odehrálo, by mělo být uveřejněno, aby občané věděli, co se skrývá pod povrchem. Rasisti, velmi často i beztrestně, napadají Romy a způsobují jim újmu na zdraví, v některých případech i smrt. Nevidím se, že Romové emigrují, protože jak policie, tak justice mají informační embarga na tyto případy, což znamená, že se snaží tyto informace před veřejností utajovat. Pokud chceme zastavit rasistické násilí, tak společně se všemi občany. Jenom tak ukážeme svou sílu.“

Napadení v Šumbarku a Prostřední Suché

„Tak tady na tom místě mě před rokem zmlátili, když ke mně běželi, křičeli na mě: „toho negra musíme zbit“, ukazuje nyní již sedmnáctiletý J. H. na trávník, který leží na rohu ulic Jarošova a Smetanova v havířovské čtvrti Šumbark. Jeho kamarád P. S. k tomu dodal: „Těsně před tím, než u nás zastavili v autech, stáli jsme klidně na chodníku. Nedělali jsme nic, co by mohlo kohokoli vyprovokovat k útoku.“ Parta násilníků tehdy přepadla oba mladíky, P. S. se naštěstí podařilo utéct. J. H. rasisti surově zmlátili a zkopali, zejména do hlavy. K nitrolebnímu poranění vedlo i to, že útočníci při sadistickém bití používali kovový klíč golu a teleskopický obušek o délce

Martin Šebest, jeden z obžalovaných násilníků

Foto: František Kostlán

65 cm. Podle našeho zjištění bydlela v domě, u kterého napadení proběhlo, rodina, která celý útok viděla. Ta se však odstěhovala, protože jim někdo vyhrožoval, že nesmějí jít k soudu svědčit, jinak to odnesou. A podobně se zachovali někteří další romští svědci, když se k soudu nedostavili. „Myslím, že nepřišli ze strachu před následky“, řekl nám k tomu Markus Pape, zmocněnec rodiny, vůči níž podnikli neonacisti ve Vítkově vražedný útok zápalnými lahve.

Podle jednoho ze svědků se přepadení v Šumbarku odehrálo jako v akčním filmu: „Tři vozy zablokovaly ulici, vyskočilo z nich několik lidí, kteří začali pronásledovat dva Romy. Jednoho z nich dostihli a kruté zbili. Po útoku rychle nasedli do aut a odjeli. Vypadalo to jako organizovaná akce. Běžel jsem napadenému hned na pomoc. Nemohl popadnout dech a hýbat se. Byl zmatený – nevzpomněl si ani na to, jak se jmenuje. Zavolal jsem sanitku a policii.“

J. H. utrpěl vážné poranění mozku: „Nemohl jsem se postavit. Měsíc jsem vůbec nemluvil.“ Podle jeho otce byl syn po přepadení několik dní v komatu: „Když se probíral, byl ochrnutý na pravou stranu. Podstoupil dlouhodobou rehabilitaci, během níž cvičil a učil se znovu mluvit, ale dodnes nemůže pořádně hýbat rukou a při řeči zadržává. V tomto stavu nemůže pokračovat ve studiu.“ Podle znaleckého posudku z oboru zdravotnictví způsobili útočníci napadenému J. H. „těžká zranění, která vážně ohrožovala jeho život“.

Rasistické násilníci se poté přemístili automobily do čtvrti Prostřední Suchá, kde se snažili svůj čin zopakovat. Jeden Rom před nimi utekl, druhý se před rasistickými útočníky uchýlil do místní ubytovny, kde jej ochránili ukrajinští dělníci, kteří zde bydlí.

Úspěšní ostravští kriminalisté

První fázi trestního řízení provázely značné průtahy způsobené tím, že případ místo ostravské mordparty vyšetřovala okresní kriminálka. Přitom od začátku bylo jasné, že jde o závažný trestný čin, kterými se okresní kriminálka nezabývá: Útok byl veden tak, že útočníci si museli být vědomi, že svým mimořádně brutálním jednáním mohou napadeného i zabít. Na rozdíl od pozdějšího žhářského útoku na romskou rodinu ve Vítkově nebyl do vyšetřování případu zapojen Útvar pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ). Právě ten mohl poskytovat důležité informace o případném pozadí útoku a zasadit případ do souvislosti s dalšími podobnými případy. Tyto souvislosti vyvolávají podezření z existence organizované skupiny, která podobné akce ve Slezsku a na severní Moravě provádí opakovaně. I kvůli těmto pochybením jsou obžalovaní stíháni vesměs na svobodu.

Ke zdárnému vyšetření napomohlo několik okolností. Na žádost Okresního soudu v Karvině se posouzením právní kvalifikace případu zabýval Vrchní soud v Olomouci. „Podle charakteru útoku a jeho motivu, mimořádně brutálního způsobu jeho provedení a užití síly velké intenzity lze dovodit, že pachatelé mohli jednat v úmyslu poškozeného usmrtit, a to nejméně v úmyslu nepřímém, tedy s vědomím, že svým jednáním mohou způsobit smrt člověka, a že tedy jednání pachatelů by mohlo být kvalifikováno jako pokus trestného činu

vraždy,“ stojí v rozhodnutí olomouckého Vrchního soudu. Vrchní soud dospěl k závěru, že útok by vedl k smrti mladíka, kdyby očití svědci z okolních domů incident neviděli a nevyzvali útočníky k ukončení násilí. A na základě informací o předchozí činnosti obžalovaných v neonacistickém hnutí a dalších důkazů usoudil, že mladík byl napaden hlavně kvůli tomu, že je Rom. Kvůli tomuto posouzení Vrchním soudem byl celý případ nakonec kvalifikován jako těžké ublížení na zdraví z rasistických důvodů, a mohla se jej proto ujmout krajská kriminálka z Ostravy, která se zabývá závažnějšími trestnými činy (a soudí jej proto Krajský soud v Ostravě, který řeší závažnou trestní činnost). A nutno říct, že ostravští kriminalisté odvedli dobrou práci. Podařilo se jim identifikovat osm útočníků, jeden z nich je místní úředník.

Podle očitých svědků však bylo útočníků více než osm a přijeli třemi automobily, nikoli jen dvěma, jak tvrdí obžalovaní. Část z obviněných několik měsíců trávila ve vazbě. Podle obžaloby jednali útočníci po předchozí domluvě a se záměrem napadat náhodně vybrané Romy. Své oběti neznali, nemohli vědět, zda napadený kdy někomu ublížil, nešlo jim o to potrestat nějaký předchozí trestný čin, šli zabít lidi jiného etnika.

Podivná komunikace s veřejností

Záhadné na celé věci je, proč policie téměř rok odmítala poskytnout jakékoliv bližší informace o útoku. Poté, co stručná, avšak nekonkrétní zpráva přece jen unikla na veřejnost, desítky ostravských Romů se ozbrojily, schovaly své rodiny na půdách domů a objížděly začátkem prosince 2008 ty městské části Ostravy, kde žije větší počet romských obyvatel, aby zabránily dalším útokům ze strany neonacistů.

Předseda Sdružení Romů severní Moravy Milan Ferenc tehdy dokonce vyzval otevřeným dopisem předsedu vlády a další představitele českého státu, aby „se urychleně zasadili o zrušení neonacistických organizací“, jinak by došlo k hromadné emigraci Romů z České republiky do Kanady. „Proto vás vyzýváme, abyste nezůstávali lhostejní k provokacím, které mohou vyvrcholit až k masovému vraždění nevinných lidí. Smutné a hanebné je i to, že nebezpečí nehrozí jen od samotných neonacistů, ale i od některých spoluobčanů, kteří s nimi sympatizují,“ doplnil Ferenc.

Průběh soudu

J. H. postává s otcem na chodbě budovy Krajského soudu v Ostravě a nervózně se ptá: „Budou ti náckové u mého výsledku?“ Avšak když přijde ze soudní síně, usmívá se: „Byli takhle malinký.“ Nepoznal však tvář ani jednoho útočníka, protože všichni měli při přepadení na hlavách kukly. Před soudem stanuli Karel Takáč, Michal Šebela, Libor Maceček, Martin Šebest, Josef Navrátil, Milan Kasl, Vlastislav Burda a osmý obžalovaný, který je mladistvý a jehož jméno nelze zveřejnit. Soudkyně Lenka Cechová proto rozhodla, že soudní řízení je neveřejné. K prvnímu jednání se dostavilo pouze šest z osmi obžalovaných, dva se omluvili, jeden z nich byl v té době v zahraničí. Všichni přítomní obžalovaní svou vinu popřeli. „Někteří odmítli vypovídat a ti, kteří vypovídali, se k útoku nepřiznali. Doznávají pouze to, že na místo přijeli dvěma vozidly, vystoupili, procházeli se, šli se podívat za známými a žádného útoku se nedopustili. Viděli, jak někdo někoho mlátí a na incident se šli prý jenom podívat,“ uvedl spolupracovník serveru Romea.cz., který případ sleduje. Podle právníka Romana Krakovky, který díky sdružení Romea před soudem zastupuje oba Romy napadené v Šumbarku, J. H. a P. S., se neobjevily žádné rozpory ve výpovědích obžalovaných, oproti jejich výpovědím v přípravném řízení před policií.

Obžalovaní patří ke skupině Thugs Havířov, jednomu z největších fanklubů Baníku Ostrava. Policejní databáze je už před tím vedla jako agresivní fotbalové chuligány nebo neonacisty. Jeden z nich, M. K., je navíc aktivní člen Národního odporu, nejmilitantnější neonacistické skupiny v České republice. Svědci obhajoby se soustředili především na dokazování toho, že obžalovaní jsou slušní lidé, kteří by se žádného napadení Romů nezúčastnili. Vězeňská služba z vězení předvedla bývalého čelního představitele neonacistických organizací na severu Moravy a ve Slezsku Davida Dembinského. Podle spisu byl Dembinski v určitém spojení s obžalovanými. „Sám proto z vězení napsal, že chce ve věci vypovídat. Požádal, aby byl předveden. Před soudem ale uvedl, že obžalované vůbec nezná, aby to vypadalo, že ti mezi extremisty nepatří. Bylo to jen sehrané divadlo,“ řekl Markus Pape. Dembinski se před lety velmi aktivně angažoval v ultrapravicových organizacích. Za Republikány Miroslava Sládka dokonce kandidoval do ostravského zastupitelstva. Zakládal neonacistickou organizaci Národní odpor Slezsko. Letos byl v Ostravě pravomocně odsouzen k tříletému trestu za vydírání. Násilím převzal od podnikatele restauraci. Ostravský okresní soud bude ještě řešit i střelbu ve Stodolní ulici. Tam si údajně Dembinski s pistolí v ruce vyřizoval účty s jiným podnikatelem.

Soudní jednání doprovází značné průtahy. Teprve začátkem února byl soudem ustanoven znalec oboru psychologie, který má prozkoumat nikoliv důvěryhodnost obžalovaných, ale jednoho z poškozených a zároveň hlavního svědka útoku. Během svých výslechů před soudem v prosinci loňského roku podle obhájců obžalovaných působil nedůvěryhodně. Údajně se nechal obžalovanými vyprovokovat k emotivním vyjádřením.

Rozsudek prvoinstančního soudu tedy nebyl vyhlášen ani čtrnáct měsíců po napadení. Podle ochránců lidských práv tato časová prodleva výrazně snižuje budoucí účinnost rozsudku. Markus Pape, pozorovatel případů rasistického násilí a diskriminace, k tomu řekl: „Jsem zděšen z toho, že závažné rasistické činy justice nadále nestihá s potřebnou důkladností a rychlostí. Právě to vede k tomu, že budoucí pachatelé takových činů se neobávají jejich trestního postihu.“

Podle lékařské zprávy má J. H. nárok na stotisícové odškodné. Mnohem vyšší částku zaplatí obžalovaní v případě jejich odsouzení za náklady na léčení.

Poškozeného zastupuje Mgr. Roman Krakovka, advokát Advokátní kanceláře Miketa a partneři, s finanční podporou ROMEA, o. s.

Restaurace s diskotékou Bivoj, kam chodí Romové

Foto: František Kostlán

Naše město, naše pravidla...

Foto: František Kostlán

Oba romští mladíci na místě, kde je přepadli rasisti - rok poté

Foto: František Kostlán

Násilí motivované nenávistí

– doporučení pro oběti

Text: Mgr. František Valeš, právník

Ilustrační foto: Lenka Kučerová

Haviřovský případ je typickým příkladem násilí motivovaného nenávistí, tzv. Hate Crime.

Násilí motivované nenávistí je specifickou formou protiprávního jednání (ve formě trestného činu nebo jiného deliktu). Jeho základním charakteristickým rysem, který se typicky projevil u násilnosti v Haviřově, je motiv nebo důvod, ze kterého je násilí pácháno. Tím je pouze nebo hlavně příslušnost oběti (nebo jiného objektu útoku, např. majetku patřícího poškozenému) k určité skupině osob, jejíž příslušníci jsou charakterizováni společnými znaky. Pachatelé takového násilí sice útočí na konkrétní oběť, jejím prostřednictvím však útok adresují celé takové skupině, kterou chtějí prostřednictvím útoku zastrašit, hanobit a podobně. Pachatelé tedy, jak tomu bylo i v Haviřově, nemají jiný důvod, proč na své oběti zaútočit než ten, že se jedná např. o Romy a že jsou vůči Romům nenávistní.

Oběti násilí motivovaného nenávistí mohou být příslušníci celé škály skupin osob, typickými důvody této „skupinovosti“ jsou: rasa, barva pleti, národnost, etnický původ, víra, náboženství, stav bez vyznání, politická příslušnost nebo přesvědčení, pohlaví, sexuální orientace nebo identita, věk, zdravotní stav, původ, sociální skupina či subkultura, případně jiný obdobný znak.

Nemusí se rovněž jednat pouze o fyzické násilí (jakkoliv v tomto případě se jedná o nejzávažnější formy, jak tomu bylo i v případě násilnosti v Haviřově nebo při žhářském útoku ve Vítkově), naopak se může jednat též o neverbální násilí (např. graffiti, gesta), verbální (hanobení, podněcování, verbální obtěžování), zastrašování, vyhrožování, vydírání, šikanu a podobně.

Výše uvedená charakteristika je širokým vymezením toho, jak je chápáno násilí z nenávistí. Bohužel, této definici nekoresponduje český právní řád, který vymezuje trestné činy motivované nenávistí výrazně užší. Ochra- na v tomto smyslu je tak českým právem zejména poskytována pouze velmi omezenému výčtu skupin osob, nenávistný motiv je sledován, resp. je speciálně trestný nebo odůvodňující vyšší trestní sazbu pro pachatele, v útocích proti skupinám charakterizovaným: rasou, etnickým původem, národností, politickým přesvědčením, vyznáním. Příslušníkům jiných skupin (charakterizovaných např. sexuální orientací či identitou, pohlavím, zdravotním stavem, též sociální skupina či třída, včetně subkultur) není poskytována takováto zvláštní ochrana, útoky proti nim, vedené pouze z důvodu jejich příslušnosti, nejsou důvodem pro vyšší přísnost potrestání pachatele. Prakticky to znamená např.: pokud pachatel zavraždí oběť pouze kvůli tomu, že je Rom, jeho jednání by mělo být posouzeno jako trestný čin vraždy z motivu nenávistí podle § 140 odst. 1 a 3 písm. g) trestního zákoníku, u něhož je stanovena trestní sazba 15–20 let. Jestliže ze stejného důvodu zavraždí homosexuála, věc bude posouzena jako tzv. základní vražda, u níž je trestní sazba 10–18 let.

Dále uvádím základní doporučení, co může dělat oběť násilí motivovaného nenávistí, resp. jaká má práva (předně nutno uvést, že se jedná prakticky o stejná práva, jako v případě obětí jakýchkoliv trestných činů či jiných zásahů do důstojnosti).

Nutno uvést, že postavení obětí a záruky jejich práv jsou českým právním řádu značně slabé.

Pokud se podíváme zpět k násilné pogromistické akci v Haviřově, je těžké doporučit konkrétní kroky, jak se takovým útokům bránit. Právně vzato je prakticky jedinou ochranou obrátit se na policii a spoléhat na to, že proti pachatelům účinně zasáhne, ochrání oběti jejich útoků a zabrání v jejich pokračování. To nejen při eskalaci násilí, ale též preventivně, zejména důsledným postihováním jakýchkoliv rasistických či jinak nenávistných projevů ze strany určitých pachatelů či vůči určitým komunitám či lokalitám. Na tuto povinnost policie v Haviřově dle všeho rezignovala, čímž mj. mohla přispět k pocitu jejich beztrestnosti vedoucímu k zvyšování násilné povahy jejich jednání, ústící v bezprecedentní pokus o pogrom a vraždu. Jestliže policie takto preventivně nepostupuje, lze jediné doporučit, aby osoby ohrožené možnými útoky neonacistů na taková jednání upozorňovaly. Bohužel je častá ta praxe, že oběti násilí motivovaného nenávistí policii nedůvěřují a nepodávají proto ani trestní oznámení (setkávají se s tím, že jejich oznámení jsou podečňována, není na ně reagováno, často končí odložením, aniž by bylo cokoli vyšetřeno a pachatele potrestáni, v některých případech jsou dokonce podezřívány z toho, že pachatelé byly ony samy, nebo

si útok zavinily vlastním jednáním). Zároveň je namíste doporučit, aby upozorňovaly rovněž na nečinnost policie, a to zejména formou stížností na jejich jednání, jazykem zákona „upozornění na nedostatky v činnosti policisty“ ve smyslu § 97 zákona o Policii ČR. V případě závažnějšího jednání policistů případně i cestou trestních oznámení na policisty. Ostatně, od 1. ledna 2010 (tedy od účinnosti nového trestního zákoníku) zná právo speciální trestný čin motivovaný nenávistí, jehož se mohou dopustit též policisté při výkonu pravomoci, a to zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1, 2 písm. b) trestního zákoníku. Při násilném napadení takové povahy, jako tomu bylo v haviřovském případě, je též možné předpokládat, že obrana proti útoku, i pokud by byla značné intenzity, by spadala do rámce tzv. nutné obrany (samozřejmě je ovšem nutné uvážit, nakolik je obrana tím nejvhodnějším řešením jak se ochránit v případě útoku neonacistů, domnívám se, že se jedná o řešení značně rizikové a v úvahu přichází jen tehdy, pokud napadená osoba nemá možnost bránit se jinak, např. utéci).

Základní práva obětí poté, kdy již útok odezněl

Oběť má právo podat trestní oznámení, a to Policii ČR nebo státnímu zastupitelství. V trestním oznámení by mělo být alespoň rámcově popsáno, co se přesně stalo, jak násilné jednání vypadalo, za jakých okolností k němu došlo, jak vypadal pachatel (optimálně označení, kdo byl pachatel, pokud je oznamovateli znám) a jaké důsledky byly oběti způsobeny, případně též navrhnout důkazy (např. svědectví). Oznamovatel má přitom právo na poskytnutí informace, jaká opatření byla na základě oznámení přijata, tuto skutečnost musí ovšem v oznámení výslovně uvést. Trestní oznámení může učinit rovněž do protokolu, např. na služebně Policie ČR.

V trestním řízení má oběť práva, která jí vyplývají z postavení poškozeného (viz § 43 a následující trestního řádu). Poškozený je ten, komu bylo ublíženo na zdraví, způsobena škoda na majetku nebo morální škoda (např. byla ponižena jeho důstojnost). Právo nechat se zastupovat zmocněncem. Zmocněnec má v trestním řízení stejná práva jako poškozený, přičemž může jednat za něho. Nemusí se jednat o advokáta ani osobu s právníkem vzděláním. Poškozeného může doprovázet na úkony, např. na výslech, nemá ovšem práva jako obhájce obviněného.

Nahlížet do trestního spisu, navrhnout důkazy.

Účastnit se soudního řízení.

Být informován o opatřeních přijatých v trestním řízení a o tom, kde se nachází pachatel, to ve smyslu toho, zda by propuštěn z vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody. Žádost o tuto informaci však musí výslovně vyjádřit.

O svých právech musí být poučen orgány činnými v trestním řízení (policie, státní zastupitelství, soud).

Zejména má právo uplatnit v trestním řízení nárok na náhradu škody. Proti rozhodnutí o nároku na náhradu škody má právo podávat opravné prostředky (nikoliv ale proti rozhodnutí o vině a trestu pachatele). Škodu musí v rámci řízení vyčíslit a prokázat, a to nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování. V trestním řízení ale nelze uplatnit nárok na náhradu morální újmy, resp. na tzv. morální zadostiučinění. To může činit problém zejména v případě psychické újmy způsobené trestným činem – tu lze uplatnit pouze v případě, že oběť prokáže, že se jedná o psychickou nemoc, tedy psychickou újmu závažnější nebo dlouhodobějšího charakteru (prokázání toho lze ovšem jediné na základě znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, resp. psychiatrie, který si musí oběť nechat vyhotovit na vlastní náklady a jejich uhrazení pak v rámci řízení uplatňovat vůči pachateli).

Mimo trestní řízení může oběť postupovat cestou civilních žalob proti pachateli, a to bez ohledu na to, zda byl za své jednání trestně stíhán nebo nikoliv. Zejména může, podobně jako v rámci trestního řízení, požadovat náhradu škody (na základě žaloby na náhradu škody) nebo morální zadostiučinění (na základě žaloby na ochranu osobnosti).

Mikulov: Policie přihlížela terorizování romské rodiny

Text: František Kostlán

Rodina Ilony Vajdíkové z Mikulova byla velmi často terorizována místními příznivci Dělnické strany. Útoky začaly v září 2009 a pokračovaly až donedávna, kdy se celá rodina přestěhovala na jiné místo v Mikulově. Trestní řízení ještě není uzavřeno, bylo však provázáno tím, co téměř všechna vyšetřování rasisticky motivovaných případů: nezájmem a zlehčováním ze strany policie. Jde přitom o bezproblémovou rodinu, na niž nedá dopustit ani starosta Mikulova Rostislav Košťál z ODS.

Paní Vajdíková měla tu smůlu, že bydlela naproti restauraci Zanzibar, kde se scházejí místní příznivci Dělnické strany. Ti jí 19. září rozbili okno sklenicí od piva. Pokřikovali přitom rasistické urážky, například: „Ty kurvo černá, táhni do plynu!“.

„Všechno začalo tím, že se před podnikem naproti začali shromažďovat mikulovští výrostci. Jeden z nich, který se netají tím, že nemá rád Cigány, se rozběhl a mrštil kryglem do okna. Náraz našťásti utlumilo okenní síto. Nechci domyslet, co by se jinak stalo. Hned pod oknem jsou totiž dvě postele. A na jedné z nich spává jedenáctiměsíční dcera mé neteře,“ popsala tehdy útok Křištofová, sestra Ilony Vajdíkové. Oním útočником, který „nemá rád Cigány“, byl Josef Kordiovský, který před vhozením sklenice do okna vykřikl: „Dívejte se, co udělám těm Cikánům.“ V restauraci u Fajky se následně chlubil, že „rozbil Cikánům okno“. Rasisti se poté stáhli zpět do Zanzibaru. Soused Jan Strmiska, který to slyšel, vyběhl ven a šel rodinu paní Vajdíkové chránit. „Díval jsem se na to z okna. Tak deset až patnáct výrostků vyšlo z baru a začali si hrát na skinheady. Křičeli rasistická hesla a po chvíli letěl nějaký předmět přímo do okna,“ sdělil Strmiska, který bydlí hned vedle, a dodal: „Už jsem to nemohl vydržet. Co ona komu dělá? Mně nikdy Rom neublížil, vždycky bílý.“

„Pořád se zpochybňuje jeho výpověď, ale on není Rom, proč by měl mít zájem si něco vymýšlet,“ dodává k tomu Marcela Křištofová. „Ilona vběhla přímo do toho baru a začala tam na ně rvát: Kdo to byl? Kordiovský se postavil a křičel na ni ‚černá kurvo‘. Ona radši vyšla ven, protože těch výrostků bylo v baru hodně, a zavolala městskou policii,“ popsala dění po incidentu Křištofová. Podle ní tam byl dříve klid, problémy začaly až asi rok před prvním incidentem, kdy restauraci koupil současný majitel. Vajdíková mezi útočníky vedle Josefa Kordiovského poznala P.P., který pokřikoval rasistická hesla a byl přítomen i u příštího incidentu, R. P., J. K. či dva muže s příjmeními T. a D. Přínejmenším někteří z nich jsou příznivci či členové Dělnické strany. Například P. P. je, stejně jako R. P., registrovaný na Facebooku ve skupině Dělnická strana Mikulov a podle Křištofové policistům přiznal, že je členem Dělnické strany v Brně. Josef Kordiovský aktivně přispívá na facebookovou stránku Dělnické strany Znojmo. V jeho příspěvcích jsou informace i fotografie z průběhu některých akcí či shromáždění Dělnické strany, například z demonstrace 1. května 2009 v Brně. P. P. své členství v Dělnické straně potvrdil i přímo Marcela Křištofová. „Potkali jsme se na druhý den po útoku a on mi říká ‚ahoj teto‘ – znám ho od malička. A já na něj co si to dovoluješ, večer tady hajluješ, a teď mi říkáš ‚ahoj teto‘?“

Za týden došlo k dalšímu napadení, z restaurace vyběhla skupina a začala směrem k domku, kde žije rodina paní Vajdíkové, házet sklenice a lahve, přičemž útočníci opakovali rasistické nadávky, například „černá píčo vylez“. Celou akci doprovázela z barového jukeboxu píseň skupiny Daniela Landy Orlík s textem „... bílá liga, bílá síla...“. Za čtrnáct dnů od prvního útoku se v restauraci sešli další příznivci Dělnické strany z okolních měst. Ti před Zanzibarem hajlovali a při zvedání ruky ukazovali na byt romské rodiny a volali při tom „to musíš tudy“. Nebyli to žádní mladíci, mohlo jim být tak mezi 30–40 roky, říká Křištofová. Různé provokace pokračovaly od té doby alespoň jednou týdně, v podstatě ve stejném duchu a se snahou rodinu co nejvíc zastrašit. „Křičeli rasistické nadávky, házeli sklenice, túrovali pod okny

Marcela Křištofová s dcerou své neteře

Foto: František Kostlán

auty třeba i půl hodiny. Nebo třeba převrhli a vysypali kontejner před dveře domu,“ dodává Marcela Křištofová.

Počínání policie i státního zastupitelství v této věci bylo nezastřené vstřícné k rasistickým útočnickům. Za neustálé terorizování romské rodiny obvinila policie, která o případu nepodává informace, pouze Kordiovského. A to jen z trestného činu výtržnictví (za vhození sklenice do okna). Pronásledování z rasové nenávisti, rasistické nadávky a urážky, příslušnost útočnicků k neonacistické Dělnické straně, opakované posprejování domu, video usvědčující přítomné útočníky z rasismu, které natočil člen napadané rodiny – to vše pro policii a státní zastupitelství nic neznamenovalo a o ničem zřejmě podle nich nesvědčilo. Vajdíkovou o podání obžaloby proti Kordiovskému pro trestný čin výtržnictví informoval státní zástupce. Byla tím velmi překvapena, protože v této věci nebyla do té chvíle vyslechnuta ani jako poškozená, ani jako svědek!

Kvůli této laxnosti orgánů činných v trestním řízení podala Ilona Vajdíková trestní oznámení, a to za pomoci sdružení In Iustitia, které spolupracuje na projektu právní a mediální pomoci diskriminovaným se sdružením Romea. „Verbální projevy zřetelné na videozáznamu, jenž byl policii oznamovatelkou předán pro účely trestního řízení, byly způsobily vzbudit v poškozovaných důvodné obavy o zdraví a způsobily jim psychickou újmu, spočívající v trvajícím traumatu a obavách z opakování jednání... Za situace, kdy se někteří z podezřelých otevřeně hlásí k aktivitám rasistických skupin působících v ČR, nelze... útoky na poškozené posuzovat odtrženě od kontextu, naopak tyto okolnosti... svědčí pro závěr, že jejich jednání nebylo jakousi klukovinou či obecným výtržnictvím, naopak že se jednalo o akt úmyslného zastrašování a vyhrožování z motivu nenávisti, respektive z důvodu příslušnosti poškozených k romskému etniku,“ píše se mj. v tomto trestním oznámení. Poškození proto žádají, aby byl v rámci řízení vyšetřován i nenávistný motiv útoku a v případě Kordiovského bylo jeho konání posouzeno jako trestný čin poškozování cizí věci.

Josef Kordiovský se po všech peripetiích paní Vajdíkové omluvil, ovšem útoky na její rodinu, které spolu s dalšími příznivci Dělnické strany vyvolal, pokračovaly dál. V dopise paní Vajdíkové Kordiovský mj. píše (text ponecháváme v původní podobě): „Paní Vajdíková, chtěl bych se vám touhle cestou aspoň omluvit, to co jsem způsobyl nebylo úmyslné a už vůbec ne rasistické. Způsobenou škodu uhrazuju složenkou. Lituji toho. Doufám, že přijmete moji omluvu za neuvážený čin...“

Iona Vajdíková i její celá rodina žily několik měsíců ve strachu, psychicky se dostaly až na samé dno. Paní Vajdíková se obávala především o zdraví své dcery Sandry, která kvůli psychické újmě z útoku zhubla o více než deset kilogramů, a samozřejmě i o malou vnučku. „Nebyla jsem si nikdy jistá, kdy dojde k opakování útoku a v jaké intenzitě,“ řekla Vajdíková. Její situaci chápal starosta Mikulova Rostislav Košťál, který jako vinař zaměstnává i Romy. „Rodina paní Vajdíkové je jako kterákoli jiná mikulovská rodina, nikdy s ní nebyly žádné problémy,“ říká starosta Košťál. Odmítl sice jedno z možných řešení, dát před restauraci Zanzibar kameru, a to proto, že je to příliš nákladné. Slíbil však, že město rodině paní Vajdíkové přidělí byt v jiné části Mikulova. „A do toho domku u Zanzibaru nastěhujeme někoho jiného než Romy,“ dodává Košťál. Paní Vajdíková však nechtěla čekat, až město bude mít nějaký k dispozici, a přestěhovala se do bytu, kde musela splatit nemalý dluh po bývalé nájemnici. Pokud by jej nechtěla platit, muselo by se stěhování odložit. Rodina však už nemohla vydržet neustálý, především psychický teror.

Křištofová během celé kauzy získala nedobré zkušenosti s médiem, od té doby pochybuje o jejich objektivitě. Například televize Nova podle ní nechtěla odvysílat reportáž o prvním napadení rodiny rozbitím okna púllitrem za řvaní rasistických urážek, což zdůvodnila tím, že se nikomu nic nestalo. „Ten samý den přitom odvysílala zprávu o tom, jak jakýsi Cigán něco ukradl kdesi v obchodě, přitom se také nikomu nic nestalo,“ řekla Křištofová. Podivně o celé kauze informovala i televize Prima. „Útočníci nás napadli podruhé asi i proto, že se cítili ukřivděni – museli si myslet, že jsme si něco navymýšleli. Chyba je ale na straně Primy. Ta odvysílala, že nám do okna vhodili zápalnou láhev, což je holý nesmysl. Stejně jako informace, že sestra přišla ze Slovenska,“ uvedla na pravou míru zkrácenou reportáž televize Prima.

Marcela Křištofová útočníkům i orgánům činným v trestním řízení vzkazuje: „Voláme po zákonu, který má být pro všechny stejný. Nikomu jsme nic neprovedli. Já pracuju od svých patnácti let, sestra pracuje, neteř až do mateřské dovolené pracovala. Naši rodiče pracovali celý život. My jsme Češi a oni nemají právo se na nás dívat jako na cizince.“

Paní Vajdíková:
chtěl bych se vám touhle cestou
aspoň omluvit, to co jsem způsobyl
nebylo úmyslné a už vůbec ne rasistické.
Způsobenou škodu uhrazuju složenkou.
Lituji toho.
Doufám, že přijmete moji omluvu
za neuvážený čin.
Nevim co bych vám má dělat - nechtěl
jsem moc má ho mrať.
nechtěl bych aby se mě měla spatřej
přítel ledy se poláme na ulici
Opřadu - před vám má nemám.
Prohňte
Josef Kordiovský

Omluvný dopis který zaslal Josef Kordiovský paní Vajdíkové

Foto: archiv RV

DOPLÁCÍTE NA SVOU BARVU PLETI?
 (NA ÚRADECH, NA ULICI, VE ŠKOLE NEBO V ZAMĚŠTNÁNÍ?)

**NEMUSÍ TO
 TAK BÝT!**

**VOLEJTE NA BEZPLATNOU
 LINKU: 800 307 307**

ZDARMA POMÁHÁME OBĚTEM DISKRIMINACE A NÁSILÍ Z NENAVISTI
 A NABÍZÍME PRÁVNÍ POMOC

ABC

Kauza v Mikulově

– právní rámec

Text: Mgr. František Valeš, právník

Případ útoku na romskou rodinu v Mikulově demonstruje, s jakou praxí se často setkávají oběti násilí motivovaného nenávistí (zvláště pokud je spácháno ve zdánlivě málo škodlivé, tedy verbální formě).

Na mikulovském případě je předně možné ukázat, jaký dopad má takové jednání na oběti. V důsledku útoku jsou na jedné straně vystaveny značnému psychickému tlaku, trestným činem jsou poškozeni nejen materiálně (škoda na majetku, jakkoliv v tomto případě se jednalo „pouze“ o rozbité okno), ale zejména morálně. Jsou vystaveny ponížení, strachu, a to v trvalé podobě. Újma, kterou utrpěly, naplňuje dle všeho znaky škody na zdraví, právě ve formě psychické újmy, resp. psychické nemoci. Na straně druhé je jim poskytnuta či nabídnuta mizivá pomoc a podpora ze strany státu, a to včetně nedostatku informací o právním postavení, v němž se nacházejí, potažmo v němž se nacházejí pachatelé útoku. Za této situace jsou dále, tzv. sekundárně, viktimizováni, stávají se nejen oběti pachatelů útoku, ale rovněž nepřímými oběti zacházení policie a dalších orgánů činných v trestním řízení, které újmu vzniklou na jejich straně marginalizují a podceňují. Za této situace se s dopady nenávistného jednání musí vyrovnávat samy, navíc jsou v běžném životě přímo konfrontovány s pachatelí (resp. se s nimi setkávají), jaká jsou jejich práva v trestním řízení, si musí zjišťovat „na vlastní pěst“, jejich situaci nezjednodušují ani média, jejichž informování v důsledku svědčí spíše v neprospěch obětí (v tomto případě k vyvolání větší zášti ze strany pachatelů s ohledem na nepravdivé informace, odvysílané TV Prima).

Zároveň je na tomto případě možné ukázat jednotlivé úkony orgánů činných v trestním řízení, které minimálně vzbuzují pochybnosti.

Poškozená I. V. tak zejména nebyla k jednání pachatelů a zejména ke způsobené újmě vyslechnuta. Prakticky první kontakt, s výjimkou opatření policie provedených na místě činu po útoku, který s ní byl ze strany orgánů činných v trestním řízení navázán, bylo doručení obžaloby proti obviněnému J. K. Před tímto úkonem nebyla poučena o svých právech, která jí a dalším napadeným členům rodiny jako poškozeným přiznává trestní řád. Zejména je třeba zdůraznit ustanovení § 46 trestního řádu, dle něhož jsou „orgány činné v trestním řízení povinny poškozeného o jeho právech poučít a poskytnout mu plnou možnost k jejich uplatnění“. Nelze jistě považovat za poskytnutí plné možnosti k uplatnění práv situaci, kdy je poškozená rámcově informována o svých právech v okamžiku, kdy je již uzavřeno přípravné řízení trestní, navíc cirká dva měsíce po útoku, když v mezidobí je vystavována dalším, opakujícím se verbálním útokům ze strany pachatelů. Postavení obětí trestných činů obecně je v českém právním řádu velmi slabé. Příklady z praxe však ukazují, že přístupem orgánů činných v trestním řízení je ještě dále zeslabováno, což může v jednotlivých případech vést až k praktickému okleštění či upření už tak omezených práv. Dovolím si tvrdit, že oběti v mikulovském případě měly to štěstí, že jednak samy mají dostatek informací, jednak byly kontaktovány nevládní organizací, která jim pomohla se v jejich právech zorientovat.

Jako poznámku k postavení obětí násilí motivovaného nenávistí konstatuji, že též nejsou výjimkou situace, kdy orgány činné v trestním řízení vůbec nepovažují verbální násilí za jakkoliv škodlivé, případně hodné postihu a poskytnutí ochrany obětem napadení. Tak např. jiným klientům, zastupovaným organizací In IUSTITIA, o. s., bylo zasahujícími policisty po verbálních útocích motivovaných nenávistí sděleno: „proč jste nás volali, když se vám nic nestalo“. Takový přístup nejen že obětem nenávistného násilí nezaručuje ochranu a fakticky je poníže (je mj. způsobilý ještě zesílit dojem, že jsou jakousi druhořadou skupinou lidí, který původně vyvolali pachatelé útoku), navíc zcela popírá preventivní úlohu policie, kdy k jejím úkolům patří též předcházet trestným činům, nejen řešit či odstraňovat jejich následky (ostatně v souladu s mottem Pomáhat a chránit).

S uvedeným pak úzce souvisí ochota (resp. neochota) orgánů činných v trestním řízení zabývat se právě oním „nenávistným motivem“ násilí motivovaného nenávistí. Tak v mikulovském případě, přes dostatek zcela zřejmých důkazů o motivu útočníků, bylo jednání jediného trestně stíhaného pachatele (jak-

koliv toho „nejviditelnějšího“ – právě J. K. vhodil do okna obětí půllitr od piva) kvalifikováno jako trestný čin výtržnictví. S touto kvalifikací se přitom spokojili jak policisté, tak státní zástupce, aniž by se zabývali prokázanými nenávistnými projevy pachatelů a jednání J. K. posuzovali v souladu s nimi jako trestný čin motivovaný nenávistí, zejména ve smyslu § 198 trestního zákona (hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení) nebo § 198a (podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo jednotlivci nebo k omezování jejich práv) trestního zákona. Přitom indicií k takové kvalifikaci bylo ve věci dostatek: opakované hluché antiromské projevy, jimiž byl doprovázen nejen útok prostřednictvím sklenice, ale též další výtržnosti před domem obětí, opakování obdobného jednání pachatelů, bez významu přitom není ani skutečnost, že minimálně někteří, včetně J. K., jsou příznivci neonacistického hnutí, resp. členy rozpuštěné Dělnické strany.

Orgány činné v trestním řízení se nezabývaly ani podezřením, že se jednalo o organizované jednání, ačkoliv z důkazů je zřejmé, že nenávistného jednání a výtržnosti se nedopouštěl pouze J. K., nýbrž skupina osob jednajících ve shodě. O organizovanosti by ostatně mohlo svědčit i několikrát opakování výtržností, spojených s verbálními nenávistnými útoky. S tím pak samozřejmě souvisí i ta skutečnost, že ve věci není dosud trestně stíhán nikdo jiný, než pachatel poškození okna, ačkoliv je zřejmé, že se verbálního násilí motivovaného

nenávistí dopustilo mnohem více osob.

Pochybnosti výše uvedené byly zahrnuty do podnětu k vrácení věci soudem k doplnění dokazování, případně k tzv. překvalifikaci skutku (tedy zahrnutí zmiňovaného nenávistného motivu). Tento podnět byl soudu doručen v listopadu minulého roku, od té doby nebyly ve věci učiněny další úkony ze strany soudu.

Pochybnost ve věci rovněž vzbuzuje, proč nebylo jednání pachatelů, resp. tedy jednání J. K., řešeno v rámci tzv. zkráceného přípravného řízení (v něm jsou zcela zřejmě trestné činy menší závažnosti vyšetřovány ve zkrácené lhůtě, kdy je obviněný ve lhůtě dvou týdnů postaven před soud). Takový postup bych právě v tomto případě shledával za vhodný, neboť obětem by se dostalo rychlé, alespoň částečné morální satisfakce (minimálně by bylo potvrzeno, že jednání pachatelů obětem uškodilo, a musejí za něj být potrestáni), jednak mohlo být vhodným postupem jak předejít opakovaným výtržnostem a zastrašování rodiny.

V této fázi pak lze pouze doufat, že soud vezme v úvahu námitky obětí a ve věci shledá nenávistný motiv, obdobně shledá, že oběti mají nárok na satisfakci psychické újmy ze strany pachatelů.

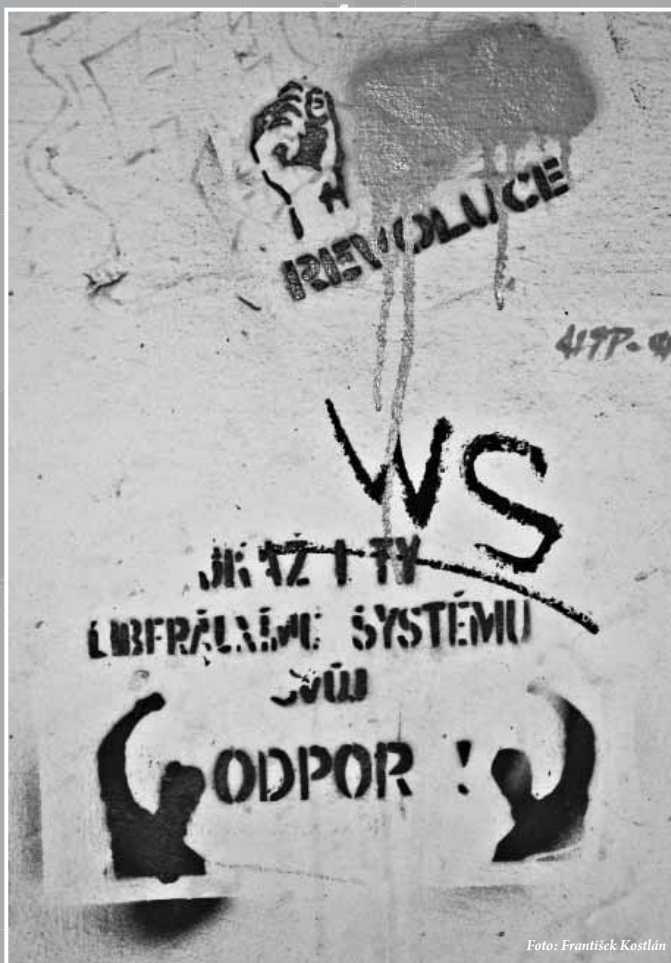

Foto: František Kostlán

DOPLÁCÍTE NA SVOU BARVU PLETI? (NA ÚŘADECH, NA ULICI, VE ŠKOLE NEBO V ZAMĚSTNÁNÍ?)

NEMUSÍ TO TAK BÝT!

VOLEJTE NA BEZPLATNOU LINKU: 800 307 307

ZDARMA POMÁHÁME OBĚTEM DISKRIMINACE A NÁSILÍ Z NENÁVISTI
A NABÍZÍME PRÁVNÍ POMOC

Násilí motivované nenávistí je násilí páchané na jiném pro jeho příslušnost k určité skupině lidí, které spojuje společná, většinou nezměnitelná, charakteristika. Touto charakteristikou může být skutečná nebo domnělá příslušnost k některé rase, etniku nebo národnosti, barva pleti, věk, sexuální orientace, vyznání nebo skutečnost, že osoba je bez vyznání, politické přesvědčení nebo příslušnost k určité sociální skupině. Násilí motivované nenávistí může nabývat různých forem. Může se jednat o verbální či fyzické útoky, zastrašování, vydírání, vyhrožování, útoky na majetek či hanobení pietních míst. Osoby ohrožené nebo poškozené násilím z nenávisti se mohou obrátit na nevládní organizaci ROMEA nebo In Iustitia, které mohou poskytnout jednorázovou nebo dlouhodobou podporu. Pište na romea@romea.cz nebo volejte 800 307 307.

In IUSTITIA

In IUSTITIA, o.s. - organizace zabývající se podporou obětí násilí motivovaného nenávistí a podporou komunit ohrožených neonacismem a násilným rasismem. Vznikla v návaznosti na předchozí projekty jiných občanských sdružení zabývajících se projevy rasismu a netolerance.

Kontakt

In Iustitia, o.s.

P.O.Box 15

111 21 Praha 1

tel./fax: +420 222 984 785

in-ius@in-ius.cz

poradna@in-ius.cz

www.in-justitia.cz

Násilí motivované nenávistí (hate crime)

Násilí motivované nenávistí je jakékoli násilí, které směřuje vůči osobě, jejímu majetku nebo jiné hodnotě z důvodu jejich skutečného nebo domnělého vztahu, souvazečnosti, náklonnosti, podpory nebo příslušnosti k určité skupině osob.

Násilí zahrnuje non-verbální útoky (symboly, znaky, gesta), verbální útoky (hanobení, podněcování), zastrašování, vydírání, vyhrožování, psychické a fyzické násilí, usmrcení, útoky na majetek a další podobné útoky.

Skupina osob je taková skupina lidí, které spojují skutečné nebo domnělé znaky jako například rasa, národnostní nebo etnický původ, barva pleti, víra, náboženství nebo skutečnost, že jsou bez vyznání, pohlaví, věk, zdravotní stav, sexuální orientace, politická příslušnost nebo přesvědčení, příslušnost k sociální skupině nebo jiný obdobný znak.

Občanské sdružení In IUSTITIA poskytuje těmto osobám poradenství a právní služby. Bezplatně:

Osobní jednorázová konzultace s právníkem/ právníčkou

- Poskytnutí základních informací o trestním řízení a postavení svědka a poškozeného
- Poskytnutí základních informací o možnosti náhrady škody za způsobenou zdravotní, materiální, případně jinou újmu
- Poskytnutí dalších informací (kam se obrátit ve Vašem městě)
- Zjištění informací a zhodnocení, zda Vám mohou být poskytovány další služby
- Konzultace může proběhnout v místě bydliště nebo na jiném bezpečném místě podle volby klienta
- Jednorázová konzultace může být poskytnuta anonymně

Další konzultace během trestního nebo správního řízení o útoku

- Provázení procesem trestního řízení nebo správního řízení, ve kterém je řešen útok vůči klientovi
- Sepisování podání (trestní oznámení, stížnost, odvolání)
- Klient vystupuje v řízení sám bez zmocněnce